

# و فی رع ت؛ یتخان ش مولع ۱. قی داصم

[2] یتخان ش مولع ار شم سا، تسا بوخ، دینکب صحت نآ دروم رد هک تسای دیج ملع کی نآ [1] (cognitive science): دنراذگی

شایکی یسانش نابز. [3] یتخان ش مولع» دنیوگی م اه نآ هب، دنداد مه تسد هب تسد ملع ات ۵-۶ یتخان ش مولع مه اب اه نی. تسای شایکی یسانش نابز، تسای شایکی زغم یسانش باصعا، تسای مولع نیرتمه م زا یکی هک تسای [4] یسانش بصع نانش همه یه یاپ، یبرجت راک شیخ زا هک دنوشیم، تسای زورما یتخان ش.

## ی ندب مولع: زورما یتخان ش مولع

میخواهیم امّا الصا هک تسای نی، تسای نانش دو صقم هک نآ. یتخان ش مولع میوگب، یتخان ش یاج هب دیاب، تسای هلاس ۷۰ هک نآ ات ردام مکش زا؟ دروآیم هچ رس رب هچ ندب مینیب

لاؤس، قی قد لاثم» و «عشرتم زاک ترا» هلاقم ود رد هدش حرطم بلاطم زا یخرب قیفلت و شراب [1] «ناگمه هب تادرجم هئارا یارب یرازبا؛ نابز»

طسوت هک تسای (نهذ یتخان ش یاه ملع) یسانش نهذ مولع» یارب یحالطصا یتخان ش مولع [2] فی رع ت «زغم و نهذ» هرابرد یملع شهوژپ» تروص هب هداس روط هب و هدش باختنا رسی ن کی رلوا هتشر نی. ددرگیم بوسحم (science) یبرجت مولع یاههخاش زا یکی یتخان ش مولع هزورما. دوشیم دننام یفلتخم یاههتشر یازفا مه و ماغدا زا هک دشابیم یاهتشر نایم یاهخاش یهگشناد شوه و هئایار مولع، یسانش ناسنا، یسانش نابز، یسانش بصع، نهذ هفسلف، یسانش نابز، رکفت دننام ینهذ یاهتیلعاف تیهام یسررب هب ملع نی. تساهدش لیکشت یعونصم رتصخشیم تروص هب، دزادربیم دنکیم نکمم ار اهتیلعاف نی ماچنا هک ییاهدن یارف و یدنبهقبط، نابز، یریگدای و هظفاح، هجوت، یسانش زاب و کاردا هنیمز رد شهوژپ هتشر نی یلصا فاده هلمج زا هب یتخان ش مولع عقاو رد. تسای ... و یریگ میمصت، یزیر همانرب، تواضق، رکفت و لالدتسا لماع. دنکیم ادیپ یتخان ش هعماج و ناهج و دوخ زا هنوگچ نهذ هک دزادربیم بلطم نی یسررب و ینورد شخب ود هب یلک روط هب ار لماع هک. دننسه یلماع هچ نهذ یتخان ش رب راذگری ثات لماع و ندب یکیزیف لماع تسای یلک تمسق ود زین ینورد لماع. درک میسقت ناوتیم ینوری و هعماج داصتقا، هعماج قالخا، هعماج گنهرف لیبق زا ینوری لماع رگید فرط زا و درف ینهذ و یناورد (ایدپ یکیو تیاس). تسای راذگری ثات اه تیعیق او زا نهذ یتخان ش هویش رد لماع نی همه ...

ملع کی ناونعہب نآ زا و درک یفّرعم تفرعم شیشگ دیلک ار تایضایر «تراکد» ،مہدفہ نرق رد [3] و فوسلیف نیا .درب مان دومن یراذگہیہ نآ یانبم رب ناوتیم ار مولع ہمہ ہک لماک و عماج تشرس و رھوج ناوتیم ،دادتما و دادعا نتشاد تسد رد اب ہک دوب یعدم یوسنارف فورعم نادیشایر ہک ناسنا ہدیچپ زغم دننام تسرد ؛تشاذگ شیمان ہب دراد قلعت تاطابترا یایند ہب ہک ار ناہج یضایر-یقطنم نیناوق ،رگیدکی اب ینورون یاہہکبش و اہ نورون نیب دنویپ قیروط زا تسارداق ہب زین تراکد ہناکریز ہمانراہظا نیا .دسانشب ار اہنآ و دنک ییمانزاب ار تقلخ ماظن رب مکاح ہراشا نآ نورد یعیبط یاہ متسیس و ناہج درکراک رد نآ یساسا شقن و تاطابترا «یضایر ہبنج» ہناہاگآ تخانش و تاساسح دیلوت رد تاطابترا شقن ہب گرزب فوسلیف نیا ہکاچنآزا اما .تشاد ماظن یونعم درکراک رد تاطابترا ییدیلک شقن دشن قفوم ،دوب ہجوتیب ہدنز یاہ متسیس رد دوب لماک و عماج ملع کی نتفای تراکد ہیلا و یلصا فدہ ،عقاورد .دیمان راکشآ و فشک ار تقلخ یقطنم دعاوق رب دیکأت اب،تیاہن رد اما .داہن انب نآ ہیہاپ رب ار مولع ہمہ ناوتب ہکیاہنوگہب بتکم ،ناسنا ہتفرشیپ زغم طسوت دعاوق نیا ییمانزاب ناکما و تقلخ ماظن رب مکاح یضایر ہعماج ہب ار یدیجوت و شزرااب بتکم نیا ،مہدفہ نرق لیوا رد و درک یراذگہیہ اپ ار «ییارگ لقع» و نوطالفا راکفا اب ہک مہدفہ نرق فوسلیف و دنمشناد نیا ،عقاورد .دومن یفّرعم برغ یملع و ناہج درکراک رد تایضایر مہم شفن ہب ،تفرگیم ماہلا اہنآ تارظن زا و دوب انشآ یبوخہب و طسرا تسنادیم یبوخہب تراکد .دوب ہدرب یپ زغم طسوت تقلخ ماظن یضایر یزاس لدم ناکما نینچمہ ہب و دنکیم لمع تایضایر دعاوق یانبم رب تاطابترا یعیبط رازبا کی ناونعہب ناسنا زغم ہک ہک ار ناہج میطع متسیس ہلمج زا،رگید تاطابترا متسیس رہ درکراک دنناوتیم،لیلد نیمہ دراذگب شیمان ہب ار نآ درکراک و دنک دیلقت،تسای تاطابترا متسیس نیرتعیسو و نیرتیلع نیمہ و تشادن ہجوت ہدنز یاہ متسیس رد تاطابترا یونعم ہبنج ہب ہک دوب نیا وا لکشم اہنت «زتین بیال» وا زاسپ .تخاس مورحم ناہج ییہان قیاقح زا یرایسب فشک تذلل زا ار وا،یہجوتیب زین وا اما،تفای دورو تاطابترا یایند ہب «یبیکرت یاہرنہ» ناونع تحت یباتک فیلت اب باسح» فشک اب یناملآ نادیشایر و فوسلیف نیا .دورب شپ ریسما یہانتا ات تسناوتن اب و دنک عادبا دیدج باسح رقص و کی ینعی،یداینب رضنع ود بیکرت زا دیدرگ قفوم «یرنیاب یفسلف جیاتن،لانیعرد و دزاس رت کیڈزن یعیقاو یایند رایتخاس ہب ار تایضایر ملع،راک نیا وانکیل .دراذگب یاج ہب دوخ زا تاطابترا یزاجم یاہایند و زغم درکراک دروم رد ار یدنمشزرا رایسب تخانش دیلوت ہوحن ہب دشن قفوم لیلد نیمہ ہب و تفاین تسد تاطابترا یونعم ہبنج ہب زین دربب یپ ناہج و یعیبط یاہ متسیس درکراک رد نآ مہم شقن و ہناہاگآ

تربلیہ و وژناش ،لوب ،ازونپسا ریظن یرگید ہفسالف و نادنمشناد ،زتین بیال زاسپ **نایم یملع شبنج کی** ،یدالیم ۱۹۴۰ ہہ رد ہرخالاب ہکنیا ات دنداد ہمادا ار ہنیمز نیا رد قیقحت **ناسانشناور و ناندیشایر ار نآ یزکرم ہتسہ ہک تفرگ لکش اکیرما رد یاہتشر** و یزاس لدم قیروط زا زغم درکراک ہعلاطم ،**شبنج نیا ہیلا و یلصا فدہ .دندادیم لیکشت** تفای قیقحت فدہ نیا ،یدالیم ۱۹۵۶ لاس ردّاتیاہن .دوب **یسانشناور یعیقاو ملع کی سیسات** ہب و سیسات یبرجت یاہداد ربینتبم دیدج یسانشناور ملع کی ناونعہب «یتخاننش مولع» و ہلوقم ہعلاطم ہب یتخاننش مولع ناصّصتخم ،دعب ہب خیرات نآ زا .دیدرگ یفّرعم یملع ہعماج درکراک رد ہناہاگآ تخانش شقن نینچمہ ،ہدنزریغ و ہدنز یاہ متسیس رد نآ دیلوت ہوحن ،تخاننش مولع یتآ ناراذگ ناینب ،یدالیم ۱۹۵۰ ہہ رد ہک دنمان ہتفگان .دنتخادرپ ہدنز یاہ متسیس دیاب ادتبا ،یتخاننش ہنوگ رہ دیلوت یارب ہک دندوب ہدرب یپ یداینب تیعیقاو نیا ہب یتخاننش تشاد نآ رب ار اہ یتخاننش ،ہداس ہدیا نیا .ددرگ رارقرب طابترا نآ نوماریپ طیحم و متسیس نیب ہک ہناہاگآ تخانش دیلوت رد تاطابترا یساسا شقن ہب و دنوش دراو تاطابترا یایند ہب ات دوب نامز نیا رد .دربب یپ ،دراد ہدع ہب ار یعیبط یاہ متسیس راتفر تیادہ و لرتنک ہفیظو روصتّالبق ہک تسار نآ زا رتعیسو رایسب یتخاننش مولع تاعلاطم ہزوج دندش ہجوت ہنآ ہک دشیم .



(۱۴-۱۰ ص، رات فگشی پ، کی ت ن رب ی اس، ی سان ش ن اور

ه نوگره دیاب ی سان ش ن اور»: تشون ۱۹۱۳ رد ی ی ارگ رات فر ه ی نای ب رد نوس تاو ی ب ن اج، دن درک یوری نوس تاو م ای پ زا هک ی ن اسان ش ن اور «درادگب رانک ار ی رای شه هب ه راشا ات، دن درک فدح ی سان ش ن اور زا ار ه نای ارگ نه ذ ی اه حال ط صا هم ه و، رای شه ی اهدن ی ارف، نه ذ چه اه ن آ رد اما دشیم هداد حیضوت زغم درک راک ی سان ش ن اور ی ا ه باتک ی اوت ح م رد ه ه د دن چ ه شیمه ی ارب ی سان ش ن اور هک دشیم هت فگ، دشیم نه ذ هب ه راشا ه نوگ «تسا هداد تسد زا ار دوخ نه ذ ای ی رای شه»

ندش هتخاس لاج رد جیردت هب شیب اه تدم زا دن چره، دم آیم رظن هب نینچ ای-ناهگان رظن زا اه تدم هک ی ی اه هملک، دبای زاب ار ی رای شه ات دش هدام آ ی سان ش ن اور -دوب ی اه ه لجم رد و دن دی سریم شوگ هب اه سن ارفنک و سل لاجم رد دن دوب تسردان ی س ای س (۵۴۱-۵۴۰ ص، نیون ی سان ش ن اور خیرات)، دن دروخیم مشچ هب ی ص صخت

تاراطت نا هب هجوت اب دش هدی سرپ ن اسان ش ن اور زا ۱۹۸۷ رد ی بای ه نی م ز ه لاطم کی رد ی سان ش ن اور ی اه ه ب ن ج نیرت زی گنا ت فگش، ی سان ش ن اور هتشر رد نا ن آ هتشدگ لاس ۲۵ ش ب ن ج عیرس تفرشی پ هک دن ت فگ خسا پ رد نا ن آ؟ تسا مادک ناشی ا رب نیون ه دوب زی گنا ت فگش ناشی ا رب یرگی ذ زی چ ره زا شیب ی سان ش ن اور رد ی تخانش (۵۴۲ ص، نامه) تسا

و ی ی ارگ ن اسنا ی سان ش ن اور رد ی رای شه رب دی کأت و ی شی ام زآ ی سان ش ن اور رد ی تخانش ش ب ن ج اب عورش ماگنه هک ار دوخ ی لصا هاگی اج رگی د راب ی رای شه هک می ن کی م هدهاشم، ی دی ورف دعب ی واکن اور ی قلت تی قفوم کی دیاب ار ی تخانش ی سان ش ن اور...، تسا ه دروا تسد هب تشاد هتشر نی ا و اپورا ی تخانش ن اور رکفت و هتفای شرتسگ ی سان ش ن اور ی اه ه نی م ز رت شیب رب ن آ ذوفن... درک هدی شوک و تسا هتفر رتارف زین ی سان ش ن اور دوخ زا ی تح، تسا هداد رارق ری ثأت تحت ار ه ی سور ب س ک ی گنوگچ دروم رد هچراپکی ه لاطم کی اب ار هدمع ی ملع ی اه هتشر زا ی رای سب ی ا ه راک ات تسا، دشخب ماچسنا نه ذ طسوت شناد

ی، تخانش ی سان ش ن اور زا ی قی فلت تسا هتفرگ بقل ی تخانش ملع هک هزات زادن امشچ نی ا، تسا ی سان ش ب صع مولع و ی عون صم شوه، یرتوی پ ماک مولع، هف سلف، ی سان ش م درم، ی سان ش نابز تدحو ناوتیم ه نوگچ ار ه ناگادج ه لاطم ی اه هتشر همه نی ا هک ش سرپ نی ا حرط اب رلی م ج هچرگ تب حص ی تخانش مولع ناو نع اب ی نعی عمج تروص هب اه ن آ زا هک درک داهنشیب هک نانچ -دی شخب ی اه ه س سؤم و اه هاگش ی ام زآ، درک راک نا ناوتیم ن ار ه ناگدنچ ی ملع ی اه هتشر درکیور نی ا دشردوش ی اه هورگ ای اه شخب زا ی ضعب و تسا ه دش سی سأت اکی رما رسارس ی اه هاگش ناد رد ی تخانش ملع تسانعم نادب نی ا، دناه دش یرادگمان ی تخانش ملع ی ش زوم آ ی اه هورگ ناو نع هب ی سان ش ن اور ی شی ام زآ اهنت هن تسا نکمم ی نه ذ ی اهدن ی ارف و اه هدی پ ه لاطم هب ی تخانش درکیور، ن آ مان زا رن فرص هک (۵۵۶-۵۵۷ ص، نامه)، دری گب دوخ ذوفن ریز هدی آ نرق ات زین ار ی ملع ی اه هتشر ری اس هک لب ی سان ش ن اور

و درک راک، راتخاس ه لاطم شناد Neurology: ی سی لگنا هب ی ژول ورون ای ی سان ش ب صع [4] نارادناج ی ب صع هاگتسد ی سررب ی سان ش ب صع عوضوم، تسا نارادناج ی ب صع هاگتسد ی اه ی رام ی ب یکش زپ ی سان ش ب ی س آ و، یراتفر مولع، ی موتان آ ات ی لوکلوم و ی لولس زا نوگانوگ حوطس رد یری گراک هب دراوم ی لو تسا ی ژول ورون Neurology ی سی لگنا هژاو نادرگرب ی سان ش ب صع هژاو، تسا Neuroscience هژاو ربارب ی سراف رد ی سان ش ب صع، تسا توافتم ی سی لگنا و ی سراف رد هژاو نی ا دوشیم یری گه رب زین ی ب صع مولع حال ط صا زا ی سان ش ب صع هژاو ی اج هب، تسا ی سی لگنا

یسانش بصرع اه نآ هلمج زا هک دوش یم میسقت ییاههخاشریز هب دوخ یسانش بصرع  
و تسایسانش اور شناد رد یدرکیور (cognition) **تخانش**: تسایسانش (Neurocognition) یسانش  
(نامه). درگنیم یبصرع یاهدنیارف هچ یرد زا درکیور نیالئاسم هب یسانش یسانش بصرع

---

#1 ینی بزب

... طسوت 2025 13:07:12 سرام 23 هدش داجیا

... طسوت 2025 13:40:26 سرام 23 هدش یناسرزور هب